

JEL megnyitó

Tisztelettel köszöntöm, köszöntjük kedves vendégeinket a 7. Augusztusi Rondella Tárlaton, ART-on. Most már a hagyományos Augusztusi Rondella Tárlaton. Idézzük fel egy pillanatra az előzőeket. 2006-ban kezdődött, és az első egynaposra sikeredett. A megnyitó után jött az eső, a képek még ezt a megpróbáltatást nem bírták és le kellett szedni őket. Akkor még tematikát sem adtunk a kiállításnak. 2007-től fogva már két hetes, vagy egy hónapos időtartamra voltak láthatók a képek, amik aztán már tanulva az elsőtől, bírták az esőt, a vihart. 2007-ben Sopron, 2008-ban Idő, 2009-ben Határok, 2010-ben Zene, 2011-ben Én-Mi volt az Augusztusi Rondella Tárlatok mottója. Most pedig 2012-ben: Jel.

Tehát, mint mondtam ez a hetedik. Mint azt tudjuk a hetes számnak különös jelentősége van. Az isteni (3) és a földi (4) tökéletesség összegét adja. Mindenütt szent számként tisztelik, tisztelték. A macskának állítólag hét élete van. Már az ókori görögök is hétéves szakaszokra osztották fel az életet. A régiek 7 bolygóról, 7 égi szféráról, a kozmikus fa 7 ágáról tudtak. Ennyi feltűnő csillaga van a Kis és Nagy Göncölnek, a Fiastyúknak, az Orion csillagképnek. Ennyi napja van a hétnek, ennyi színe a szivárványnak, ennyi hangja a zenei hangsornak. A hatnapos teremtés után a hetediken megpihent a Teremtő; a Bibliában 7 gazdag és 7 szűk esztendőről esik szó. Krisztus utolsó szavainak száma is ennyi, és ennyi szentség van a kereszténységben, és a Miatyánk kívánságainak száma is ennyi. 7 a szabad művészetek száma is. A magyarságnak 7 vezére és 7 törzse volt. Meséink is így kezdődnek „heted hét országból”, és a sárkány is többnyire hétfejű. Aztán itt van ez a Hófehérke, akit hét törpével hozott össze a sors, akiért aztán hétmérföldes csizmában jött el James Bond a 007-es ügynök. Na jó ez az utóbbi teljesen nem így volt, de minden kultúrában a hetes számnak láthatólag nagy jelentősége van.

Tehát megállapíthatjuk, hogy fontos évfordulóhoz érkeztünk, és talán ez a hetes szám tudat alatt is hatott ránk abban a tekintetben, hogy éppen ezt a címet válasszuk központi témaként, amit választottunk. Merthogy a kiállítás címe: JEL

A jelekkel foglalkozó tudomány meghatározása szerint: JEL a valóság egy olyan, érzékszerveinkkel felfogható darabja, jelensége; amely az elme vagy értelem számára egy másik valóságdarabra, jelenségre utal.

Tehát a jel legfontosabb tulajdonsága, hogy helyettesít valamit, valami helyett áll. A tárgyak, az állatok, a virágok valamilyen elvont fogalom eszme jelképei. A JEL így tulajdonképpen egy szimbólum, amit a múlt század közepén a filozófus-esztéta Erdélyi János ezt költőien megfogalmazta. „...a szimbolizmusban minden él, mivel örökös lebegése van az elmének gondolatrul gondolatra, képrül képre, tárgyul tárgyra. A tárgy jelent gondolatot, a kép történetet, a gondolat mindkettőt, s viszont mindenféle cserében. Ez a cserélgetés, ez a változtatgatás tündéri játékot állít elő, ...mint egy keleti szőnyegen ki vannak írva ég és föld, nap és éj, nyár és tél, ifjúság és aggkor, élet és halál.”

Az emberi kultúra elválaszthatatlan a jelek nélkül. Az emberi közösségekre a jelekre épülő folyamatos kommunikáció a jellemző. A jelek rendszert alkotnak, valamilyen szabály szerint a társadalmak életében. Így aztán beszélhetünk nyelvről, művészetről, tudományról, vallásról, mint egységes jelrendszerről. Ha belegondolunk életünkbe, tevékenységeinkbe, ami minket körülvesz, mindenhol jelekkel találjuk magunkat szemben. Ahova csak nézünk jelek-jelek hátán. És most itt a Rondellán ezt a témát próbálta a Soproni Fotóművészeti Kör középpontba helyezni fotográfiák által.

Simon Tibortól láthatjuk azt, hogy valaminek a működését egy egyszerű vonalon keresztül is tudjuk ellenőrizni, és eme egyszerű vonal mutatja az életet vagy a halált.

Pócza Gábor a digitalizáció jeleiben mutatja meg a világot. Ez egy olyan rendszer, ami csupán két jeltől áll és e két jellel leírható a világ. Az igen és a nem. Az egyes és a nulla, amint a kezdet és a vég. Egy másik számrendszerben ez tíz, ami maga az isteni befejezettség.

Németh Béla az égi jeltől ad nekünk tudósítást, Isten jelenlétéről, amit egy egyszerű tájkép is kiválthat belőlünk.

Hajdú László jele maga az emberi arc, amit mindenhol minden körülmények között felismerünk, még ha azzal az arccal mindig máshol találkozunk is, jelen esetben egy arc két háttér, két helyszín.

G.Nagy László képén a modern világ jelét látjuk, a telefont, ami egyrészt nagy lehetőséget is teremt, de az ő értelmezésében láthatjuk ennek negatív következményét is, megfosztva az embereket az élő kommunikációtól, a magányossá vált világban.

Ambrits Tamás egy olyan jelet hozott, amely mögé már széles nemzetközi mozgalom szerveződött. A kép érzékletesen bemutatja, hogy általában egy jel miként szembesül az emberrel, vagy az ember miként szembesül egy jellel. A jel befolyásolja az embert, az ember befolyásolja a jelet.

Kránitz András árnyékjelei egy képzeletbeli történet jelenetei, és ezt a történetet ily módon teszi számunkra érzékletessé, bemutatva a JEL-nek ezt a fajta értelmezését is.

Herr József az emberi alakok sokaságával fejezi ki azt, ami az emberek alapvető szüksége: a biztonság. Valakinek sikerül, valakinek nem, de ez nem fekete-fehér.

Németh Csaba a civilizáció jeleivel szembesít minket, hogy mit is hagyunk magunk mögött, csak azzal az egyszerű ténnyel, hogy élünk. Ezek akár lehetnének ősi rejtélyes vonalak is, akár csak Peru egy félreeső vidékén a Nazca vonalak. Lehet, hogy a mi civilizációnkból is csak ilyen vonalak maradnak hátra.

Kiss Péter egy jelrendszerre tesz utalást, amely alapján életünket, közlekedésünket irányítjuk, és amely jelrendszer segítségével a káoszból rendet teremtünk. Itt természetesen ezt átvitt értelemben

értelmezzük, és ha még a tükörben lévőket is sikerül megpillantani, akkor világosodik meg igazán a kép értelme.

Hainer István az írás jelrendszeréből indul ki, egy szöveg részletét egy másik világon keresztül szemlélve, egy másik szemüvegen át nézve más-más értelmet kapunk.

Bánfalvi Kata egy, az ősi görögöknél ismert szokást mutat meg nekünk, ahol is a barátok, üzletfelek kettétörtek egy cseréptáblát, és a két darab volt összetartozásuk jelképe. Itt egy napot szimbolizáló amulett szolgál arra, hogy ezt az összetartozást megsejtsük. Vagy az is lehet, hogy a viselőjéről mutat jellemképet.

Ujvári Gábor is azt a jelrendszert választotta témájául, ami az emberek között az egyik fontos kommunikációt jelenti: az írást. Aztán ennek a jelrendszernek a bábeli zűrzavar mivoltáról is megtudunk valamit, amikor már annyi mindent tudunk, hogy mégsem tudunk semmit.

A szimbólumok gondolkodásra készítetnek, a jelentés nem benne van, hanem rajta kívül, amelyet gondolati úton kell megkeresni. Az ember szellemi erőfeszítésére van szükség a szimbólumok, jelek megértéséhez. Ez lehetne akár a Soproni Fotóművészeti Kör mottója is.

Ezekkel a gondolatokkal a kiállítást megnyitom.

Ujvári Gábor

Soproni Fotóművészeti Kör elnöke